

32005F0212

15.3.2005.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 68/49

OKVIRNA ODLUKA VIJEĆA 2005/212/PUP

od 24. veljače 2005.

o oduzimanju imovinske koristi, sredstava i imovine pribavljene kaznenim djelom

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 29., članak 31. stavak 1. točku (c) i članak 34. stavak 2. točku (b),

uzimajući u obzir inicijativu Kraljevine Danske ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,

budući da:

- (1) Glavni motiv prekograničnog organiziranog kriminala je financijska dobit. Kako bi se postigla učinkovitost, svaki pokušaj sprečavanja i borbe protiv takvog oblika kriminala mora se, stoga, usredotočiti na praćenje, zamrzavanje, zapljenu i oduzimanje imovinske koristi od kaznenih djela. Međutim, to je otežano, između ostalog, kao posljedica razlika u zakonima država članica na tom području.
- (2) Europsko je vijeće u zaključcima Europskog vijeća u Beču iz prosinca 1998. pozvalo na jačanje napora EU-a u borbi protiv međunarodnog organiziranog kriminala u skladu s akcijskim planom za najbolju primjenu odredaba Ugovora iz Amsterdama na području slobode, sigurnosti i pravosuđa ⁽²⁾.
- (3) U skladu sa stavkom 50. točkom (b) Akcijskog plana iz Beča, unutar pet godina od stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama, nacionalne odredbe kojima se uređuje zapljena i oduzimanje imovinske koristi od kaznenih djela moraju biti poboljšane i usklađene gdje je to potrebno, uzimajući u obzir prava trećih stranaka u dobroj vjeri.
- (4) U stavku 51. zaključaka Europskog vijeća u Tampereu od 15. i 16. listopada 1999. naglašava se da je pranje novca u središtu organiziranog kriminala i da bi ga se trebalo iskorijeniti pri svakom pojavljivanju te da je Europsko vijeće odlučno osigurati poduzimanje konkretnih koraka kako bi se pronašla, zamrznula, zaplijenila i oduzela imovinska korist od kaznenih djela. Europsko vijeće u stavku 55. također poziva na usklađivanje kaznenog prava i postupaka o pranju novca (npr. praćenje, zamrzavanje i oduzimanje financijskih sredstava).

- (5) U skladu s Preporukom 19. u Akcijskom planu iz 2000. nazvanom „Sprečavanje i kontrola organiziranog kriminala: strategija Europske unije za početak novog milenija”, koju je odobrilo Vijeće 27. ožujka 2000. ⁽³⁾, trebalo bi ispitati moguću potrebu za instrumentom kojim će se, uzimajući u obzir najbolju praksu u državama članicama i poštujući temeljna pravna načela, uvesti mogućnost ublažavanja, prema kaznenom, građanskom ili fiskalnom pravu, prema potrebi, tereta dokaza koji se odnose na porijeklo sredstava koje posjeduje osoba optužena za kazneno djelo vezano uz organizirani kriminal.
- (6) U skladu s člankom 12., o oduzimanju i zapljenu, Konvencije UN-a od 12. prosinca 2000. o transnacionalnom organiziranom kriminalu, države stranke mogu razmotriti mogućnost traženja da počinitelj kaznenih djela podnese dokaze o zakonitom porijeklu navodne imovinske koristi od kaznenog djela ili druge imovine koja podliježe oduzimanju, do mjere u kojoj je takav zahtjev u skladu s načelima njihovog domaćeg prava i s prirodom sudskih postupaka.
- (7) Sve države članice ratificirale su Konvenciju Vijeća Europe od 8. studenoga 1990. o pranju, traženju, zapljenu i oduzimanju imovinske koristi od kaznenih djela. Neke su države članice podnijele izjave u pogledu članka 2. Konvencije koji se odnosi na oduzimanje kako bi bile obvezne oduzeti imovinsku korist samo kod nekoliko određenih kaznenih djela.
- (8) U Okvirnoj odluci Vijeća 2001/500/PUP ⁽⁴⁾ utvrđuju se odredbe o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima. Na temelju te Okvirne odluke države članice također su obvezne izbjegavati stvaranje i podržavanje rezervi u pogledu odredaba Konvencije Vijeća Europe koje se odnose na oduzimanje, u mjeri u kojoj je za kazneno djelo propisana kazna zatvora ili zadržavanja u trajanju od najviše jedne godine.
- (9) Postojećim instrumentima na ovom području nije u dostatnoj mjeri postignuta učinkovita prekogranična suradnja u pogledu oduzimanja s obzirom da još uvijek nekoliko država članica nije u mogućnosti oduzeti imovinsku korist od svih kaznenih djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju od više od jedne godine.

⁽¹⁾ SL C 184, 2.8.2002., str. 3.

⁽²⁾ SL C 19, 23.11.1999., str. 1.

⁽³⁾ SL C 124, 3.5.2000., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 182, 5.7.2001., str. 1.

- (10) Cilj je ove Okvirne odluke osigurati da sve države članice imaju učinkovita pravila kojima se uređuje oduzimanje imovinske koristi od kaznenog djela, između ostalog, u vezi s teretom dokaza koji se odnose na porijeklo sredstava koje posjeduje osoba optužena za kazneno djelo vezano uz organizirani kriminal. Ova je Odluka povezana s danskim nacrtom Okvirne odluke o zajedničkom priznavanju unutar Europske unije odluka koje se odnose na oduzimanje imovinske koristi od kaznenog djela i zajedničke imovine, koja se podnosi istodobno.
- (11) Ova Okvirna odluka ne sprečava državu članicu da primjenjuje svoja temeljna načela koja se odnose na postupak u tijeku, posebno na pretpostavku nedužnosti, pravo vlasništva, slobodu udruživanja, slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima,

DONIJELO JE OVU OKVIRNU ODLUKU:

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Okvirne odluke:

- „imovinska korist” znači svaka ekonomska korist od kaznenih djela. Može obuhvaćati bilo koji oblik imovine u skladu s definicijom u sljedećoj alineji,
- „imovina” uključuje imovinu bilo koje vrste, neovisno o tome je li materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, i pravne dokumente ili instrumente kojima se dokazuje pravo na ili interes za takvu imovinu,
- „sredstva” znači bilo koja imovina koja se koristila ili se namjerava koristiti, na bilo koji način, u cijelosti ili djelomično, kako bi se počinilo kazneno djelo ili kaznena djela,
- „oduzimanje” znači kazna ili mjera, koju je odredio sud nakon postupka u vezi s kaznenim djelom ili kaznenim djelima, a rezultira konačnim oduzimanjem imovine,
- „pravna osoba” znači bilo koji subjekt koji ima takav status na temelju primjenjivog nacionalnog prava, izuzev za države ili druga javna tijela u izvršavanju državne vlasti i za javne međunarodne organizacije.

Članak 2.

Oduzimanje

1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi mogla oduzeti, u cijelosti ili djelomično, sredstva i imovinsku korist od kaznenih djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju od više od jedne godine, ili imovinu u vrijednosti koja odgovara takvoj imovinskoj koristi.
2. U odnosu na porezna kaznena djela, države članice mogu uz kazneni postupak koristiti i druge postupke kako bi počinitelju oduzele imovinsku korist od kaznenog djela.

Članak 3.

Proširene ovlasti oduzimanja

1. Svaka država članica kao minimum donosi potrebne mjere kako bi mogla u okviru okolnosti iz stavka 2., u cijelosti ili djelomično, oduzeti imovinu koja pripada osobi osuđenoj za kazneno djelo
 - (a) počinjeno u okviru zločinačke organizacije sukladno definiciji Zajedničke akcije 98/733/PUP od 21. prosinca 1998. o proglašenju sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji kaznenim djelom u državama članicama Europske unije ⁽¹⁾, kada je kazneno djelo obuhvaćeno:
 - Okvirnom odlukom Vijeća 2000/383/PUP od 29. svibnja 2000. o povećanju zaštite kaznenim i drugim sankcijama protiv krivotvorenja povezanog s uvođenjem eura ⁽²⁾,
 - Okvirnom odlukom Vijeća 2001/500/PUP od 26. lipnja 2001. o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima ⁽³⁾,
 - Okvirnom odlukom Vijeća 2002/629/PUP od 19. srpnja 2002. o suzbijanju trgovanja ljudima ⁽⁴⁾,
 - Okvirnom odlukom Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. o jačanju kaznenopravnog okvira za sprečavanje potpomaganja neovlaštenog ulaska, tranzita ili boravka ⁽⁵⁾,
 - Okvirnom odlukom Vijeća 2004/68/PUP od 22. prosinca 2003. o suzbijanju seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ SL L 351, 29.12.1998., str. 1.

⁽²⁾ SL L 140, 14.6.2000., str. 1.

⁽³⁾ SL L 182, 5.7.2001., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 203, 1.8.2002., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 328, 5.12.2002., str. 1.

⁽⁶⁾ SL L 13, 20.1.2004., str. 44.

- Okvirnom odlukom Vijeća 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. o utvrđivanju minimalnih odredaba vezanih za elemente kaznenih djela i kazni na području nezakonite trgovine drogama ⁽¹⁾,
- (b) koje je obuhvaćeno Okvirnom odlukom Vijeća 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. o suzbijanju terorizma ⁽²⁾,
- pod uvjetom da je kazneno djelo u skladu s gore navedenim Okvirnim odlukama:
- u pogledu kaznenih djela koja nisu pranje novca, a kažnjavaju se maksimalnim kaznenim sankcijama od najmanje 5 do 10 godina zatvora,
- u pogledu pranja novca, a kažnjavaju se maksimalnim kaznenim sankcijama od najmanje 4 godine zatvora,
- te da je kazneno djelo takve prirode da može stvoriti financijsku dobit.

2. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi omogućila oduzimanje na temelju ovog članka barem:

- (a) kada je nacionalni sud na temelju određenih činjenica u potpunosti uvjeren da je dotična imovina ostvarena kaznenim djelima osuđene osobe tijekom razdoblja koje je prethodilo osudi za kazneno djelo iz stavka 1., koju sud smatra razumnom u okolnostima određenog slučaja, ili, kao alternativa,
- (b) kada je nacionalni sud na temelju određenih činjenica u potpunosti uvjeren da je dotična imovina ostvarena sličnim kaznenim djelima osuđene osobe tijekom razdoblja koje je prethodilo osudi za kazneno djelo iz stavka 1., koju sud smatra razumnom u okolnostima određenog slučaja ili, kao alternativa,
- (c) kada je utvrđeno da je vrijednost imovine nesrazmjerna zakonitom prihodu osuđene osobe i da je nacionalni sud na temelju određenih činjenica u potpunosti uvjeren da je dotična imovina ostvarena kaznenim djelom te osuđene osobe.

3. Svaka država članica također može razmotriti donošenje potrebnih mjera kako bi omogućila oduzimanje imovine, u cijelosti ili djelomično, u skladu s uvjetima određenima stavcima 1. i 2., koju je stekla najuža rodbina dotične osobe i imovine prebačene na pravnu osobu za koju dotična osoba – koja djeluje

samostalno ili u vezi s najužom rodbinom – provodi nadzor. Isto se primjenjuje ako dotična osoba prima znatni dio prihoda pravne osobe.

4. Države članice mogu uz kaznene postupke koristiti i druge postupke kako bi počinitelju oduzele dotičnu imovinu.

Članak 4.

Pravna sredstva

Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da zainteresirane stranke na koje utječu mjere na temelju članaka 2. i 3. imaju učinkovita pravna sredstva kako bi štitile svoja prava.

Članak 5.

Zaštitne mjere

Ovom Okvirnom odlukom ne mijenjaju se obveze poštovanja temeljnih prava i temeljnih načela, uključujući posebno pretpostavku nedužnosti, kako je ugrađeno u članak 6. Ugovora o Europskoj uniji.

Članak 6.

Provedba

1. Države članice donose potrebne mjere za usklađivanje s ovom Okvirnom odlukom do 15. ožujka 2007.
2. Države članice do 15. ožujka 2007. šalju Glavnom tajništvu Vijeća i Komisiji tekst odredaba kojima se u njihovo nacionalno pravo prenose obveze koje su im nametnute na temelju ove Okvirne odluke. Vijeće najkasnije do 15. lipnja 2007., na temelju izvješća utvrđenog na temelju tih podataka i pisanog izvješća Komisije, ocjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele mjere za usklađivanje s ovom Okvirnom odlukom.

Članak 7.

Stupanje na snagu

Ova Okvirna odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. veljače 2005.

Za Vijeće
Predsjednik
N. SCHMIT

⁽¹⁾ SL L 335, 11.11.2004., str. 8.

⁽²⁾ SL L 164, 22.6.2002., str. 3.